

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Obdo/8/2019
Identifikačné číslo spisu: 7907204612
Dátum vydania rozhodnutia: 31.01.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Gabriela Mederová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:7907204612.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: LEMA, spol. s r. o., Trebišov, so sídlom Skladná 3, Trebišov, IČO: 31 719 601, zast. advokátskou kanceláriou IURISTICO s. r. o., so sídlom Cimborkova 13, Košice - Sever, IČO: 36 588 041, proti žalovanému: Roľnícke družstvo Zemplínske Hradište, so sídlom Školská 401, Zemplínske Hradište, IČO: 36 193 739, zast. Advokátom: JUDr. Štefan Hajdu, so sídlom M. R. Štefánika 3197/32, Trebišov, o zaplatenie 27.530,14 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Trebišov pod sp. zn. 13Cb/16/2007, na dovolanie žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 2Cob/137/2016-402 zo dňa 22. 02. 2017, takto

rozhodol:

I. Dovolanie žalobcu o d m i e t a.

II. Žalovaný m á n á r o k na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Trebišov ako súd prvej inštancie rozsudkom č. k. 13Cb/16//2007-353 zo dňa 20. 04. 2016 žalobu žalobcu zamietol a žalovanému priznal právo na náhradu trov konania.

2. Súd prvej inštancie tak rozhodol po tom, ako Krajský súd v Košiciach ako súd odvolací rozsudkom č. k. 2Cob/42/2014-291 zo dňa 05. 09. 2014 zrušil predchádzajúci prvoinstančný rozsudok č. k. 13Cb/16/2007-117 zo dňa 09. 07. 2010 a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Dôvodom zrušenia označeného prvoinstančného rozsudku bola tá skutočnosť, že súd prvej inštancie nevyhodnotil všetky predložené dôkazy, ani to, čo vyšlo počas konania najavo a čo uviedli strany sporu, zároveň nezdôvodnil, prečo nevykonal všetky navrhované dôkazy.

3. V ďalšom konaní súd prvej inštancie vykonal dokazovanie výsluchom sporových strán, svedkov a listinnými dôkazmi a konštatoval, že žalobca žalobou uplatnil nárok na zaplatenie 27.530,14 eur s príslušenstvom na základe zmluvy o nájme poľnohospodárskej pôdy č. 12/2003 zo 17. 12. 2003, na

základe ktorej získal od žalovaného do prenájmu poľnohospodársku pôdu a v ktorej bolo dohodnuté, že žalovaný požiada štát o dotácie, vyplatí nájomné vlastníkom pôdy, zaplatí daň z nehnuteľností a zvyšok dotácie vyplatí žalobcovi, čo doposiaľ neurobil.

4. Žalovaný navrhol žalobu zamietnuť. Poukázal na to, že zmluva, z ktorej žalobca odvodzuje právo na zaplatenie, je neplatným právnym úkonom. Neplatnosť spôsobuje neurčitosť právneho úkonu, lebo z obsahu zmluvy nie je zrejmé, ktorých nehnuteľností sa dohoda týkala a v akom rozsahu mohol na jej základe žalobca užívať nehnuteľnosti, kde sa tieto nachádzajú a z jej obsahu nevyplýva ani právny nárok žalobcu na finančné plnenie z titulu dotácií, o ktoré mal požiadať žalovaný a následne ich vyplatiť žalobcovi. Pokiaľ také dojednanie medzi štatutármi v minulosti bolo, ich úmysel je v rozpore so zákonom, lebo takým spôsobom sa chcel žalobca pričinením žalovaného obohatiť, preto je akékoľvek dojednanie neplatným právnym úkonom a nemôžu z neho vyplývať žiadne nároky žalobcu.

5. Citujúc ustanovenia § 34, § 37 ods. 1, § 39, § 663 a § 659 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“), súd prvej inštancie v odôvodnení rozhodnutia uviedol, že obsah zmluvy o nájme poľnohospodárskych pozemkov č. 12/2003 zo dňa 17. 12. 2003 nebol jednoznačne a určite vymedzený. Ustanovenie § 37 OZ vymedzuje základné náležitosti právnych úkonov, pričom chyby vôle (nejde o slobodnú a vážnu vôľu) a chyby jej prejavu (neurčitosť a nezrozumiteľnosť) spôsobujú absolútnu neplatnosť právneho úkonu, ktorá nastáva zo zákona. Zmluvné strany predmet nájmu v zmluve vymedzili nedostatočne, nezrozumiteľne a neurčito. Zo zmluvy nevyplýva, ktoré nehnuteľnosti mal žalobca užívať, pretože nie sú označené listy vlastníctva, nie sú pomenované parcely, ani ich výmery a kultúry. Okrem toho zo zmluvy nevyplýva, či nehnuteľnosti žalovaný prenajímal ako svoje, resp. dával do podnájmu ako nájomca, keďže mnohé mal v nájme od vlastníkov, ktorým platil nájomné. Zo zmluvy nevyplýva ani to, aké nájomné mal žalobca za užívanie nehnuteľností platiť, tzn. nemohlo ísť o nájomnú zmluvu podľa § 663 OZ a nasl., lebo nájom je odplátnym právnym úkonom. Odplata nebola dohodnutá, žalobca tvrdil, že išlo o bezodplatný nájom, preto by mohlo ísť o zmluvu o vypožičaní podľa § 659 OZ alebo o nepomenovanú zmluvu. Vo vzťahu k neplatnosti tohto právneho úkonu súd poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej tiež „Najvyšší súd SR“ alebo „najvyšší súd“) sp. zn. 4Cbo/240/2009 (správne malo znieť „4Cdo/240/2009“ - pozn. dovolacieho súdu) z 25. 03. 2010, ktoré sa týka prenájmu poľnohospodárskych pozemkov podľa zákona č. 504/2003 Z. z., v zmysle ktorého sa na prenájom takýchto nehnuteľností zo zákona vyžaduje písomná forma zmluvy, pričom jej nedodržanie spôsobuje absolútnu neplatnosť právneho úkonu. Požiadavky na zrozumiteľnosť, úplnosť a jasnosť právneho úkonu sa vzťahujú na každý právny úkon s tým, že predmet zmluvy musí byť jasne a určite vymedzený tak, aby nevznikli pochybnosti o právach a povinnostiach účastníkov zmluvného vzťahu. Citované rozhodnutie NS SR považovalo právny úkon, ktorý bol predmetom posúdenia, za absolútne neplatný nielen pre nedodržanie písomnej formy, ale aj pre neurčitosť, neúplnosť a nejasnosť obsahu zmluvného dojednania.

6. Súd prvej inštancie konštatoval, že v danom prípade bola uzatvorená písomná zmluva, ktorú možno označiť za nepomenovanú zmluvu podľa § 51 OZ, lebo má v sebe prvky viacerých zmluvných typov, to však neznamená, že obsah takej zmluvy možno upraviť všeobecne a nepresne. Pokiaľ sa tak urobí, má to za následok absolútnu neplatnosť právneho úkonu, ako to bolo v prejednávacom prípade. Z absolútne neplatného právneho úkonu nemôžu vzniknúť žiadne nároky zmluvných strán. Nárok žalobcu na vyplatenie dotácií

od žalovaného v zmluve o nájme poľnohospodárskych pozemkov č. 12/2003 uvedený bol, ale to neznamená, že takéto zmluvné dojednanie má oporu v zákone. Dohoda v tomto ohľade odporuje zákonu aj dobrým mravom, lebo úmyslom zmluvných strán bolo získať dotácie

od štátu spôsobom, ktorý zákon nepripúšťa. Dotácia patrí tomu, kto preukáže právny titul

na nehnuteľnosti, za užívanie ktorých žiada dotáciu (list vlastníctva, nájomnú zmluvu). Žalobca takýto nárok, vyplývajúci z platne uzatvorenej zmluvy nemal a preto nemá právny titul na dotácie, ktoré boli štátom vyplatené žalovanému. Žalovaný pri podaní žiadosti preukázal PPA („Poľnohospodárskej platobnej agentúre“ - poznámka dovolacieho súdu) to, že má vlastnícky, resp. nájomný vzťah k nehnuteľnostiam, za ktoré v roku 2004 žiadal dotácie. Žalovanému boli dotácie vyplatené, lebo splnil zákonné predpoklady pre ich vyplatenie. Úmyslom účastníkov konania však bolo, aby sa obíšiel zákon a

peniaze získal bez právneho dôvodu niekto, kto na ne nemá nárok. Súd také konanie považuje pre rozpor so zákonom za neplatné podľa § 39 OZ. Z dôvodu neplatnosti právneho úkonu sa súd nezaoberal ostatnými námietkami a v odôvodnení rozhodnutia ich nerozoberal.

7. O trovách konania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 142 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O. s. p.“) a žalobcovi uložil povinnosť nahradiť žalovanému trovy konania vo výške 3.732,74 eur na účet jeho právneho zástupcu.

8. Na odvolanie žalobcu z dôvodov podľa § 205 ods. 2 písm. a/, b/, d/ a f/ O. s. p., v spojení s § 221 ods. 1 písm. f/ O. s. p., Krajský súd v Košiciach ako súd odvolací, rozsudkom č. k. 2Cob/137/2016-402 zo dňa 22. 02. 2017, rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 C. s. p. potvrdil.

9. Z odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu vyplýva, že žalobca svoj nárok na zaplatenie žalovanej sumy s príslušenstvom odôvodnil tým, že so žalovaným dňa 17. 12. 2003 uzatvoril zmluvu o nájme poľnohospodárskych pozemkov v katastrálnom území W. U., predmetom ktorej bol prenájom poľnohospodárskej pôdy. V čl. 4 bolo dojednané, že nájomca si neuplatní voči štátu dotácie a tieto mu budú uhradené prostredníctvom prenajímateľa po odpočte nákladov, t. j. po vyplatení nájmu pre vlastníkov pôdy a poľnohospodárskej dane, a to dňa 10. 12. 2004.

10. Odvolací súd sa stotožnil s posúdením zmluvného vzťahu medzi sporovými stranami súdom prvej inštancie a za nedôvodnú vyhodnotil námietku žalobcu spočívajúcu v tvrdení, že na základe uzatvorenej zmluvy, bol oprávnený ale aj povinný poľnohospodársku pôdu obhospodarovať, za čo si zmluvné strany dohodli zaplatenie odplaty. Z vykonaného dokazovania, ani z dôkazov predložených žalobcom, takáto skutočnosť nevyplýva, ale je zrejmé, že sa jednalo o úhradu dotácii vyplatených štátom. Za nedôvodnú vyhodnotil odvolací súd aj ďalšiu námietku žalobcu o tom, že právne úkony sa posudzujú podľa obsahu, nie podľa názoru, pretože súd prvej inštancie takto postupoval a posudzoval dohodu medzi sporovými stranami podľa obsahu. Vzhľadom na obsah dohody ohľadne dotácii, prvoinštančný súd správne konštatoval absolútnu neplatnosť právneho úkonu s poukazom na § 39 OZ a nepochybil, keď sa ostatnými námietkami týkajúcimi sa užívania pozemkov podrobnejšie nezaoberal, keďže by to malo zmysel iba za predpokladu dôvodnosti nároku a skúmaní jeho výšky, čo nie je potrebné pri absolútne neplatnom právnom úkone, ktorý nevyvoláva žiadne právne účinky, a to ani v súvislosti s údajným uznaním záväzku.

11. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 a § 255 ods. 1 C. s. p. a žalovanému, ktorý mal v odvolacom konaní úspech, priznal plnú náhradu trov odvolacieho konania.

12. Rozsudok odvolacieho súdu nadobudol právoplatnosť dňa 31. 03. 2017.

13. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal v zákonom stanovenej lehote dovolanie žalobca (elektronicky dňa 01. 06. 2017 na č. l. 410 - 411). Tvrdí, že súd prvej inštancie zamietol jeho žalobu v celom rozsahu napriek tomu, že žalovaný uznal jeho nárok čo do sumy 376.000,- Sk (12.480,91 eur) pričom k uznaniu došlo dňa 25. 09. 2008 a žalobca opakovane navrhoval v uvedenom rozsahu rozhodnúť rozsudkom pre uznanie nároku podľa § 153a ods. 1 O. s. p. (teraz § 282 C. s. p.). Odvolaciemu súdu žalobca vytkol, že k čiastočnému uznaniu nároku zo strany žalovaného sa vôbec nevyjadril. Poukázaním na R 10/2000 konajúcim súdom vytkol, že procesný úkon žalovaného (čiastočné uznanie nároku) odignorovali a vôbec sa k nemu nevyjadrili.

14. V ďalšej časti dovolania žalobca namietol nesprávne závery obidvoch konajúcich súdov ohľadne neplatnosti právneho úkonu pre rozpor s dobrými mravmi, tvrdiac, že dohoda sporových strán o obhospodarovaní pôdy netrpí vadou podľa 39 OZ, pretože je dovolené, aby ten, kto dostane dotáciu, mohol túto dotáciu využiť na obhospodarovanie pôdy a zabezpečenie služieb potrebných na jej obhospodarovanie. Účel dotácie bol podľa žalobcu naplnený, pretože na základe jeho činnosti bola pôda riadne obrábaná. Poukázaním na bližšie nekonkretizovanú ustálenú judikatúru Najvyššieho súdu SR,

Najvyššieho súdu Českej republiky, príkladmo spomenutú judikatúru Ústavného súdu Slovenskej republiky (I. ÚS 42/07, I. ÚS 242/07), žalobca súdom vytkol, že nesprávne posúdili námietku žalovaného o neplatnosti zmluvy pre rozpor s dobrými mravmi, keď zmluvu uzatvoril aj samotný žalovaný. Tvrdí, že tým, že súd prvej inštancie trval na potrebe písomnej zmluvy o zabezpečení obhospodarovania pôdy, súčasne že súdy obidvoch inštancií považovali zmluvu za rozpornú s dobrými mravmi, rozhodli konajúce súdy v rozpore s (bližšie nekonkretizovanou) ustálenou súdnou praxou, resp. riešili otázku, ktorú Najvyšší súd SR doposiaľ neriešil a ktorou je platnosť, resp. neplatnosť zmluvy o zabezpečení obhospodarovania pôdy za odplatu pre rozpor s dobrými mravmi.

15. Na základe vyššie uvedených tvrdení žalobca dovolaciemu súdu navrhol, aby rozsudok odvolacieho súdu č. k. 2Cob/137/2016-402 zo dňa 22. 02. 2017 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

16. K dovolaniu žalobcu sa písomne vyjadril žalovaný (písomným podaním zo dňa 06. 12. 2017 na č. l. 435), ktorý navrhol dovolanie žalobcu ako nedôvodné podľa § 448 v spojení s § 451 ods. 1 C. s. p., zamietnuť.

17. Vyjadrenie žalovaného súd prvej inštancie doručil žalobcovi v súlade s § 436 ods. 4 C. s. p. (č. l. 436 - 437).

18. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 C. s. p.) po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, v neprospech ktorej bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 C. s. p.), zastúpená advokátom v súlade s § 429 ods. 1 C. s. p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 veta pred bodkočiarkou C. s. p.) preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolanie žalobcu je potrebné odmietnuť.

19. Podľa § 470 ods. 1 C. s. p., ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti (1. júla 2016).

20. V danom prípade bolo konanie o žalobe žalobcu o zaplatenie pôvodne 929.900,- Sk s príslušenstvom, začaté pred 1. júlom 2016 [konanie vedené na Okresnom súde Trebišov pod sp. zn. 13Cb/11/2006, v ktorom konaní súd uznesením č. k. 13Cb/11/2006-114 zo dňa 16. 02. 2007 konanie čo do sumy 100.527,- Sk zastavil a nárok žalobcu v prevyšujúcej časti (o zaplatenie 829.373,- Sk, t. j. 27.530,14 eur) vylúčil na samostatné konanie, vedené v tu posudzovanej veci pod sp. zn. 13Cb/16/2007]. Rozsudok prvoinštančného súdu o zamietnutí žaloby žalobcu, bol vydaný dňa 20. 04. 2016, teda ešte podľa Občianskeho súdneho poriadku. Na odvolanie žalobcu Krajský súd v Košiciach ako súd odvolací rozhodol dňa 22. 02. 2017 rozsudkom č. k. 2Cob/137/2016-402, a teda už podľa nového procesného kódexu a rovnako aj dovolanie žalobcu je podané už za účinnosti Civilného sporového poriadku. Aj po zmene právnej úpravy dovolacieho konania, ktorú priniesol C. s. p. ako nový civilný procesný kódex v porovnaní s predchádzajúcou právnou úpravou v O. s. p., je potrebné dovolanie naďalej považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie.

21. V zmysle uvedeného, prihliadajúc na to, že úspešné uplatnenie dovolania je vždy nevyhnutne podmienené (primárnym) záverom dovolacieho súdu, že dovolanie je procesne prípustné a až následným (sekundárnym) záverom dovolacieho súdu, že tento opravný prostriedok je aj opodstatnený, sa dovolací súd v prvom rade zaoberal otázkou prípustnosti dovolania podaného žalobcom.

22. Podľa § 419 C. s. p. je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. Uvedené znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 C. s. p..

23. Podľa § 420 C. s. p., dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci

samej alebo ktorým sa konanie končí, pokiaľ trpí niektorou z procesných väd konania vymenovaných v písm. a/ až f/ predmetného ustanovenia (zakotvujúce tzv. vady zmätočnosti).

24. Podľa § 431 ods. 1, 2 C. s. p., dovolanie prípustné podľa § 420 C. s. p. možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

25. Podľa § 421 ods. 1 C. s. p., dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

26. Podľa § 432 ods. 1, 2 C. s. p., dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia.

27. Vychádzajúc z citovaných zákonných ustanovení je zrejmé, že na to, aby sa mohol dovolací súd zaoberať dovolaním, musia byť splnené predpoklady prípustnosti dovolania vyplývajúce z ustanovení § 420 alebo § 421 C. s. p. a tiež podmienky odvolacieho konania, t. j. okrem iného, aby dovolanie bolo odôvodnené dovolacími dôvodmi, aby išlo o prípustné dovolacie dôvody a aby tieto dôvody boli vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 C. s. p..

28. Dovolací súd si plne uvedomuje, že by bolo v rozpore s princípmi spravodlivého procesu, pokiaľ by sa pri posudzovaní náležitostí dovolania uplatňoval prílišný formalizmus alebo nadmerný tlak na dopĺňanie takých náležitostí dovolania, ktoré nemajú oporu v zákone alebo idú nad rámec zákona, na strane druhej však nie je v rozpore s týmito princípmi prístup majúci na zreteli, že ustanovenia C. s. p. vyžadujú istú mieru nielen obsahového, ale aj formálneho vyjadrenia dôvodov, z ktorých procesná strana vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania. Najvyšší súd zastáva názor, podľa ktorého ak nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu, je (procesnou) povinnosťou strany vysvetliť v dovolaní, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a označiť v dovolaní náležitým spôsobom dovolací dôvod (porovnaj uznesenie sp. zn. 1VCdo/2/2017 z 19. apríla 2017). V prípade dovolania, v ktorom absentuje uvedené vymedzenie, súd nevyvíja procesnú iniciatívu smerujúcu k doplneniu dovolania; jediný prípad, v ktorom súd výnimočne vedie dovolateľa k tomu, aby svoje dovolanie niečím doplnil alebo nedostatok niečoho v dovolacom konaní odstránil, vyplýva totiž z ustanovenia § 436 ods. 1 C. s. p. (v tejto súvislosti viď aj uznesenie sp. zn. 3Cdo/74/2017 z 31. mája 2017).

29. Ak v dovolaní nie je jednoznačne uvedené, v čom konkrétne spočíva dovolateľom tvrdená vada zmätočnosti, dovolací súd na rozdiel od právnej úpravy účinnej do 30. júna 2016 nie je oprávnený nahrádzať pasivitu dovolateľa resp. nahrádzať úkony, ktoré bol povinný uskutočniť jeho právny zástupca ako osoba znalá práva a hľadať v texte dovolania, prípadne v predloženej spise, čo by prípadne mohlo predstavovať vadu zmätočnosti podľa ustanovenia § 420 C. s. p. (rovnako aj uznesenia sp. zn. 3Obdo/19/2017 z 24. augusta 2017, sp. zn. 4Obdo/35/2017 z 27. apríla 2018).

30. Dovolací súd vo vzťahu k (prípadnej) existencii vady zmätočnosti zistil, že žalobca (ďalej tiež „dovolateľ“) túto nekonkretizoval označením príslušného zákonného ustanovenia, z obsahu dovolania však možno vyvodiť, že dovolateľ vadu konania podľa § 420 C. s. p. vzhliada v absencii rozhodnutia rozsudkom pre uznanie, ktorým mali sudy podľa jeho názoru rozhodnúť vzhľadom na ním tvrdené uznanie jeho nároku žalovaným. K tejto otázke sa však sudy vzhľadom na zistenú absolútnu neplatnosť právneho úkonu nevyjadrovali s odôvodnením, že zaoberanie sa s ďalšími námietkami žalobcu, vrátane údajného uznania záväzku, by malo zmysel iba za predpokladu dôvodnosti nároku a skúmaní jeho výšky.

31. Dovolací súd v nadväznosti na uvedené pripomína, že jedným z aspektov práva na spravodlivý proces, je právo na určitú kvalitu súdneho konania, ktorej súčasťou je aj právo účastníka (strany) na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Účelom odôvodnenia rozhodnutia je vysvetliť postup súdu a dôvody jeho rozhodnutia. Dovolací súd po preskúmaní rozsudku odvolacieho súdu v spojení s potvrdeným (zamietavým) rozsudkom súdu prvej inštancie dospel k záveru, že obidva vo veci vydané rozhodnutia, tak prvoinštančný, ako aj odvolací, kritériá pre odôvodňovanie rozhodnutí v zmysle § 220 ods. 2 C. s. p. v spojení s § 378 ods. 1 C. s. p., spĺňajú, a preto ich možno považovať za preskúmateľné a ústavne akceptovateľné. Prvoinštančný súd zdôvodnil zamietnutie žaloby s poukazom na absolútnu neplatnosť zmluvy uzatvorenej medzi zmluvnými (sporovými) stranami, pre jej rozpor s dobrými mravmi, pre ktorú okolnosť sa nezaoberal ostatnými námietkami týkajúcimi sa užívania pozemkov, nakoľko tieto by mali zmysel za predpokladu, ak by nárok žalobcu bol dôvodný. Rovnako odvolací súd postupoval podľa litery zákona, keď ako vecne správny potvrdil rozsudok prvoinštančného súdu, doplniac ho vlastnými dôvodmi potvrdzujúcimi správnosť záverov súdu prvej inštancie, zdôvodniac, že nezaobranie sa s ostatnými námietkami nie je potrebné pri absolútne neplatnom právnom úkone, a to ani v súvislosti s údajným uznaním záväzku. Za porušenie základného práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a naplnenie procesnej vady konania podľa § 420 písm. f/ C. s. p. nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv žalobcu (viď napr. I. ÚS 673/2014, II. ÚS 27/2008, III. ÚS 167/2013).

32. Vzhľadom na uvedené skutočnosti dovolateľom tvrdená vada zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f/ C.s.p. dovolacím súdom zistená nebola.

33. V ďalšej časti dovolania dovolateľ namietol nesprávne závery konajúcich súdov, tvrdiac, že nesprávne posúdili zmluvu uzatvorenú medzi jej účastníkmi ako neplatnú pre jej rozpor s dobrými mravmi, pre ktorú okolnosť sú rozhodnutia súdov nižších inštancií v rozpore s ustálenou súdnou praxou, súčasne že riešia otázku, ktorú doposiaľ Najvyšší súd SR neriešil.

34. Pre dovolanie prípustné podľa ustanovenia § 421 ods. 1 C. s. p. (ktoré ustanovenie dovolateľ výslovne neoznačil, ale z obsahu dovolania vyplýva), platí, že ho možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia.

35. Právnou otázkou, ktorá je rozhodujúca pre splnenie zákonnej podmienky prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 C. s. p., sa rozumie tak otázka hmotnoprávna (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj otázka procesnoprávna, ktorej riešenie záviselo od aplikácie a interpretácie procesných ustanovení (k tomu aj 3Cdo/158/2017). Predmetná otázka musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní.

36. Žalobca v dovolaní namietol, že rozhodnutie odvolacieho súdu (vrátane prvoinštančného súdu) je v rozpore s ustálenou súdnou praxou (majúc zrejme na mysli ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu), súčasne že rieši otázku, ktorú doposiaľ Najvyšší súd SR neriešil, ktorá námietka zodpovedá ustanoveniam §-u 421 ods. 1 písm. a/ a b/ C. s. p..

37. Pre právnú otázku, ktorú má na mysli § 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p., je charakteristický „odklon“ jej riešenia, ktorý zvolil odvolací súd, od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Ide tu teda o situáciu, v ktorej sa už rozhodovanie senátov dovolacieho súdu ustálilo na určitom riešení právnej otázky, odvolací súd sa však svojím rozhodnutím odklonil od „ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu“.

38. Ustanovenie § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p. dopadá na situáciu, v ktorej určitá právna otázka ešte nebola dovolacím súdom riešená (preto ani nedošlo k ustáleniu jeho rozhodovacej praxe).

39. V oboch uvedených situáciách (§ 421 ods. 1 písm. a/ a b/ C. s. p.) musí ísť o právnu otázku, ktorú odvolací súd riešil a na ktorej založil svoje rozhodnutie.

40. Žalobca v dovolaní síce uviedol, že „...rozhodnutia súdov oboch inštancií sú v rozpore s ustálenou súdnou praxou, resp. riešia otázku, ktorú doposiaľ Najvyšší súd Slovenskej republiky neriešil, ktorou je práve platnosť, resp. neplatnosť zmluvy o zabezpečení obhospodarovania pôdy za odplatu pre rozpor s dobrými mravmi.“, uvedené však za vymedzenie právnej otázky v zmysle vyššie uvedeného považovať nemožno, rovnako žalobca nevymedzil, v čom podľa jeho názoru odvolací súd mal predmetnú otázku nesprávne vyriešiť, od ktorej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu sa mal odvolací súd odkloniť, nepredložil žiadnu vlastnú argumentáciu, ktorá by sa týkala riešenia právnej otázky, pričom jeho povinnosťou bolo uviesť, ako mal odvolací súd danú otázku správne vyriešiť.

41. Dovolací súd opakovane pripomína, že v prípade dovolaní podaných za účinnosti C. s. p. je povinný pracovať s takým dovolaním, aké podala strana a nie je možné vyzývať dovolateľa na odstránenie väd dovolania. Tento prístup súvisí s dôsledným zachovávaním dispozičného princípu a princípu právnej istoty, ako aj procesnej zodpovednosti strán za ochranu svojich práv. Odstraňovanie nedostatkov rozhodnutia a konania jemu predchádzajúceho prostredníctvom (mimoriadnych) opravných prostriedkov je výlučne v dispozícii strán sporu. Povinnosť podávať kvalifikované, jednoznačné a úplné dovolania, v ktorých sú dovolacie dôvody vymedzené v súlade s ustanovením § 432 C. s. p., má zabezpečiť povinné právne zastúpenie dovolateľa, resp. povinnosť zastúpenia osobou s vysokoškolským právnickým vzdelaním druhého stupňa (§ 429 ods. 1, 2 C. s. p.), ktorého úkony majú obsahovať všetky zákonom ustanovené náležitosti úkonov.

42. Vo vzťahu k možnosti súbežného uplatnenia prípustnosti dovolacích dôvodov podľa § 421 ods. 1 písm. a/ a b/ C. s. p., dovolací súd navyše poukazuje na svoje predchádzajúce rozhodnutia (3Cdo/27,28/2019, 6Cdo/13/2017 a 6Cdo/21/2017), v ktorých uviedol, že „...uplatnenie oboch dovolacích dôvodov naraz sa bez ďalšieho z logiky veci vylučuje - odvolací súd sa totiž nemôže odkloniť od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu za súčasnej existencie stavu, keď rozhodnutie dovolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená“. Uvedeného názoru sa dovolací súd pridriava aj v predmetnej veci.

43. Záverom dovolací súd zdôrazňuje, že nie je treťou inštanciou a dovolanie nie je koncipované ako ďalší riadny opravný prostriedok. Preto platí, že odlišný pohľad dovolateľa na správnosť rozhodnutia dovolacieho súdu bez vymedzenia právnej otázky nemôže zakladať prípustnosť dovolania v zmysle § 421 ods. 1 C. s. p..

44. Vzhľadom na vyššie uvedené dovolací súd konštatuje, že vada zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f/ C.s.p. nebola dovolacím súdom zistená a dovolací dôvod prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a/ a b/ C. s. p. nie je dovolateľom vymedzený v súlade s ustanovením § 432 ods. 2 C. s. p. Najvyšší súd preto dovolanie žalobcu podľa § 447 písm. f/ C. s. p. ako neprípustné odmietol.

45. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá C. s. p.; § 453 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 C. s. p.). O výške náhrady trov konania žalovaného rozhodne súd prevej inštancie (§ 262 ods. 2 C. s. p).

46. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 veta druhá C. s. p. a § 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01. 05. 2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.